

TŐZSÉR ÁRPÁD

A lét egere

RÉSZLETEK A GYÖNGYKAPU C. HOSSZABB CIKLUSBÓL

7.

Tekernéd vissza (mint egereden
a görgőt) a fához, fűhöz magad.
Natúr képpel indítanád danád:
másként „startol” versed, géped, agyad.
Valami más szervez, nem föld s nem ég,
más szereli léted, szerveidet.
De mi? Híradók? Webek? Mi közük
hozzá, ha veséd késik, vagy siet?

Vese? Mese, hogy kút volt valaha:
kutasz a kútban, s ágyad sem nyugágy.
Visszafelé áradnak a savak
benned, hajtja őket a bosszuvágy.
Hogy most majd elveszik tőlük, amit
nem kértek, s ami ugyan csak maszat
a vérben, de nekik egyedüli
bázisuk, pártalan vegyhalmazat.

A *túl* dúcolja már a tudatot,
mely az *innen* csak élőködik.
Gaia aszott emleit csecsemő
hiába rágja s csókolja Oedip.
Visszanézel. Lehet? A gépeden
valami történés éppen lefagy. –
Fülelsz: műhely vagy műtő hangjai?
Reménykedj: még e lét egere vagy.

8.

Ablakomban mint páholyban álltam,
az üvegen túl egy jegenye volt a szcena,
s akár a Lear királyban,
köpte az ég az esőt, mint

vért a felszakadt véna.
S a zuhé még javában tartott,
mikor fölcsegték a kvartok:
a jegenye sudarán egy fenyőpinty
zengett, tán ódát,
s tán a viharhoz! Megadta módját,
volt dithüramboszában
nyitány, téma és melléktéma.

De, a madarat hallva,
képzetem miért épp ódára kapcsolt,
s miért nem más lírafajra,
szatírára vagy dalra?
Azért tán, mert a pinty oly magasan volt,
hogy ott már a transzcendens pillája rebbent? –
Fákban, viharban, madártorokban
még mindig fenség s titok van,
s mit tudhat erről az éppen
a halál közhelyében
lakozó ember!

9.

Zsiger-kertekben, testmélyben, estig
bolyong fél-ébren. S múltja véle.
Csontkordé. Zökög. Visszafekszik.
Csontpokol. – Nem tudja, hal-e, él-e?

Emlékezete be-berobban,
bányalég, halál, rózsabánya.
Emlékszik: egy kis cseh városban
volt ilyen érzése utoljára.

Képzeljünk templomot huszita horda
csontjaiból: az őrült mester
kezében rózsát nyitott a borda,
s szíromörvényt a csontvázrendszer.

S koponyák, koponyák, piramisba
rakva, fogak mint önismeret,
csorbán, kiverve, és soha vissza. –
Sárkányvetemény? Csontkegyszerek.

Igen, egykor a világ szára
neki is szirmot, kelyhet ígért,
rózsavárat az ég, de mára
még csak a kín barbakánjáig ért.

Álomzugolyban elszivárog
az „Alba Rosa”, a kegy késik:
régi istenek, mai kontárok
az ő csontjait fúrják, vésik

Az alkotóra műve rávall:
matrac-sírban csont, ember-szemét. –
Az Isten szembenéz saját magával,
s lesüti háromszögforma szemét.

11.

Nem-létemmel verlek meg, asszony! –
Viszály benned az Egy, aki lehet,
s kizárja a Mindet, a szemet az arcon,
lombhullást látót a gyökerek felett.
Hadd legyen én már végleg jövőtlen,
jőjj, örök jelent színlő szeretet!
Vissza az Etna agyába! Kőkönyvben
lapozok – néma, ősi képeket.

Ott nincs száj, csak szem, s ég, föld a szemben,
s tűz, víz: a négy tő. Forr az ősmassza,
páncélos hal úszik, őspteryx lebben –
e kép a halált nem tartalmazza.
Létezők létét az látja, ki maga
nincs az időhöz s térhez tapasztva,
vízre (s tűzbe) száll, bárha Ithaka
földje emlékezni marasztja.

19.

Vissza a múltból, a túlból hajol már,
csúcsain, hornján sérelem ül,
pusztában hívek nélküli oltár:
önképeibe, mélybe merül.

Ó, mi dicső volt az indulása,
szentek, püspökök, törtaranyak. –
Elhagyta lelke, fennmaradt mása,
az elhagyott test: a néma anyag.

Nincsen már vele más, csak a hús ég,
s az apszist nyaló árvacsalán.
Mozdíthatatlan. Becsapott hűség.
Kehelyből: kígyó csap ki falán. –

20.

Negyedkor vége, az ember porba
hull. Végleg a szervetlenbe léphetsz.
Hinnéd: hulltod a tiéd, de fodra
csak a létnek. Kény. S csak neked véghecc.

Hetvenen túl minden általános,
személytelen – az ár vak, s hiába
küzdesz a sodra ellen: alámos
lét-lefolyókba, perm-csatornákba.

Visszanézel: kész a végső fjord is,
volt- és lesz-korokhoz kötőelem.
Kőmappákban rajz: új uniformis
számodra is. Állsz, mint nyíló seben.